

Testi: Kognitio

Testauspvm: 10.01.2025

Paikka : Riihimäki

Koira: EBEN'S MY GIRL THE SUPERSTAR

Rotu: Cockerspanieli

Testaaja: Katriina Tiira

Kokonaisarvio

Testin alussa Priya vastasi ystävällisesti ihmisen tarjoamaan kontaktiin, mutta uuteen tilaan se tutustui maltillisesti, vain hieman tilaa kartoittaen. Priya oli erittäin hyvin motivoitunut koko testin ajan ja se keskittyi myös erittäin hyvin tehtäviin. Sylinteritestissä Priya osoitti hyvää itsehillintää. Priya luki erittäin hyvin ihmisen eleitä, ja oli niillä myös johdettavissa harhaan (huijaus-osio). Tilaan liittyvä ongelmanratkaisu, V-aita, oli Priyalle helppo ja koira ratkaisi myös virheettömästi loogisen päättelyn tehtävän, joka on testin vaikein. Mahdottomassa tehtävässä Priya oli ehdottomasti enemmän ihmiseen tukeutuva ongelmanratkaisija. Priya muisti kolme toistoa (neljästä) muistitehtävästä oikein, mikä on hyvä suoritus. Priya manipuloi namikonetta sosiaalisen oppimisen tehtävässä, mutta se saattoi painaa vahingossa, tai sitten koira katsoi mallia. Selkeää todistetta ei kuitenkaan sosiaalisesta oppimisesta nähty.

Priya on hyvin rauhallinen testissä verrattuna rotunsa edustajiin ja sillä on voimakas katsekontakti testaajaan koko testin ajan. Priya keskittyy vain tekemiseen, eikä se tee mitään muuta testissä. Se saa selkeästi rotunsa keskivertoa parempia tuloksia.

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen - arkuus-rohkeus

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, eli sosiaalisuus/ystävällisyys-persoonallisuuspiirre, vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä, että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Perimän lisäksi erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin positiivisilla kuin negatiivisilla. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista, jopa pelokasta. Testin alussa katsottiin koiran ensisijaista reaktiota ja suhtautumista sille vieraaseen testaajaan.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Testin alussa Priya vastasi ystävällisesti ihmisen tarjoamaan kontaktiin. Se hyväksyy vieraan ihmisen, mutta ei osoittanut suurta kiinnostusta vierasta ihmistä kohtaan.

Uteliaisuus

Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus (FitBark), myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koira tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä testin alussa mielellään lähellä omistajaa ja on passiivinen. Tällöin koiran sen esim. kotiloissa näkyvä aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koira aluksi jännittää uusi tilanne.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya oli testin alussa rauhallinen, ja irti päästessään tutustui jonkin verran tilaan, lähinnä kävellen.

Itsehillintä sylinteritestissä

Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästys onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla erinomainen harrastuskoira – toisinaan arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa, riippuen koiran muista ominaisuuksista. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoiria lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, impulsiivisuus saattaa tuoda haasteita – ei kuitenkaan aina. Impulsiivinen koira kiihtyy helposti, ja voi täten havainnoida puutteellisesti informaatiota ympäristöstä, ja esim. käsillä olevasta tehtävästä. Impulsiivinen koira myös helposti innostuu asioista, ja sen vire nousee helposti, mikä on etu koulutuksessa.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala peitetyn sylinterin avoimista päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, sylinteri oli seuraavissa toistoissa läpinäkyvä, eli koira näki palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi. Impulsiivisuus näyttää olevan koiralla voimakkaasti periytyvä ominaisuus, ja rodut eroavat impulsiivisuudessa.

Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtä testiä, joka luotettavasti toisi monitahoisen impulsiivisuuden kaikki puolet esille. smartDOG testissä käytetään sylinteritestiä, jonka on havaittu korreloivan koirilla arjessa havaitun impulsiivisuuden ja kiihtymisen kanssa. Sitä on käytetty tutkimuksissa useille eläinlajeille, koira mukaan luettuna. Sylinteritesti ei kuitenkaan aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on usein yhteydessä koiran kiihtymykseen, aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Sylinteritestin tulos voi kertoa erityisesti juuri sen hetkisestä tunnetilasta. Esimerkiksi pelokkuus tekee koiran aina

varovaiseksi, ja se hillitsee itsensä juuri sillä hetkellä. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priyalla oli hyvä itsehillintä ja impulssikontrolli sylinteritestissä. Sylinteritestissä koira toimii suurelta osin siten, kuin se juuri oppi edellisessä osiossa, (nami otetaan avoimesta päästä) eikä palkkio näköärsykkeenä häirinnyt koira ensimmäisten yritysten jälkeen. Aikaisemmissa tutkimuksissa koirilla sylinteritestin onnistumisprosentti on ollut keskimäärin 79% ja susilla 77% - Priyalla tämä oli 80.0%.

Eleiden ymmärtäminen

Eleiden lukukyky – osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ja periytyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut eroavat toisistaan siinä, miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ja ihmisen kanssa tiiviiseen yhteistyöhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla. Ihmisen eleiden ymmärtäminen näyttää olevan myös voimakkaasti periytyvä ominaisuus koiralla.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya luki ihmisen kommunikointia erittäin hyvin saaden 90.0 % oikein ELEET osiosta. Hyvin harva yltää täysin virheettömään suoritukseen tässä osuudessa. Testi vaatii yleensä myös hyvää keskittymiskykyä.

V-aita

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V-aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä pois päin palkkiosta, koiran on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta pois päin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya ratkaisi tehtävän huippunopeassa ajassa 9.0 sekunnissa. Koira ei häirinnyt näkyvillä oleva ruoka, vaan se ymmärsi nopeasti edetä pois päin palkkiosta ensin sen saadakseen. Koira ratkaisi tehtävän itsenäisesti eikä se pyytänyt apua ihmiseltä.

Mahdoton tehtävä

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisun strategiaa – itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Tehtävä on aluksi helppo, mutta muuttuu lopulta mahdottomaksi ratkaista. Koiran tapaa ratkaista ongelma tarkkaillaan kahden minuutin ajan. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi omistajan mielestä. Pääosin itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä itsenäisesti ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin, kun koiralta vaaditaan ohjattavuutta ja sitä, että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Ihmiseen kohdistettu katse kertoo myös koiran yhteistyöhalukkuudesta, mikä helpottaa puolestaan koulutusta. Koulutuksella pystytään vaikuttamaan jonkin verran ongelmanratkaisu -strategiaan, esim. koiralla pystytään vahvistamaan ohjaajan apuun luottavaa strategiaa, tekemällä yhteistyö ihmisen kanssa kannattavaksi. Ominaisuus on kuitenkin periytyvä ja eroaa paljon rotujen välillä. Mikäli koira hylkää rasiän pitkäksi aikaa, kertoo se joko siitä, ettei rasiassa oleva palkkio ole tavoittelemisen arvoinen koiran näkökulmasta (ei jaksa ponnistella sen eteen paljontaan), tai että muut asiat kiinnostavat enemmän. Toisinaan koira tulee tehtävässä epävarmaksi, ja hylkää rasiän lähtien tekemään haistelua sijaistoimintona, vaikka tila ei muuten kiinnostaisikaan koira.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Aluksi Priya työskentelee hetken itsenäisesti (14.2 %), mutta vaihtaa nopeasti strategiaa ja pyrki ratkaisemaan mahdottoman tehtävän lähes yksinomaan ihmisiltä apua pyytäen (85.8 %). Koira ei hylkää tehtävää.

Looginen päättely

Tämä tehtävä osio sisältää testin vaikeimman tehtävän. Loogisen päättelyn tehtävässä koiran on pääteltävä tyhjän astian perusteella palkkion sijainti (negaation kautta). Tämä on erittäin haastava tehtävä koiralle. Koiran omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran herkkyyden ohjaajan eleille ja kommunikoinnille – eli tässä tehtävässä testaaajan viimeksi koskettava astia saattaa olla koiralle houkuttelevin, vaikka se on tyhjä. Vain noin 40% koirista ymmärtää tehtävän.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya ymmärsi selvästi loogisen päättelyn tehtävän – 100% oikein on erittäin harvinainen tulos, vain pieni osa testatuista koirista ylittää tähän suoritukseen! Se tarkoittaa, että koirasi ymmärsi ongelman ja ilmiön sen takana. Koirasta riippuen, saattaa olla, että tällainen koira turhautuu helppoihin harjoituksiin. Koira saattaa myös oppia keskimääräistä nopeammin.

Huijaus

Toiset koirat luottavat ihmisen vihjeisiin ja eleisiin suunnattomasti, ja "Huijaus" -tehtävä mittaa tätä. Koiralle laitetaan näkyvästi herkku toiseen astiaan, mutta eleillä osoitetaan toista - kumpaan astiaan koira menee? Testaaja siis vihjaa koiralle namin väärän sijainnin. Tässä vaikuttaa osittain koulutus.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya seurasi molempia testaaajan väriä vihjeitä, siitä huolimatta, että näki namin menevän toiseen

astiaan. Koirasi on erittäin herkkä ihmisen kommunikoinnille, ja se kannattaa pitää mielessä niin koulutus kuin kilpailutilanteessa. Koirilla tiedetään ennestään, että sen omaa päättelykykyä vaikeuttaa koiran suuri herkkyys ohjaajan eleille ja kommunikoinnille – tämä vaihtelee paljon yksilöiden välillä, ja myös rodulla saattaa olla siihen vaikutusta. Koulutuksella ja aikaisemmalla kokemuksella on myös merkitystä tähän.

Muistitesti

Muistin kesto -tehtävässä koiran täytyy muistaa tarkalleen kohteen sijainti lähellä toisiaan sijaitsevasta kolmesta astiasta minuuttien odottelun jälkeen. Muisti- tehtävässä pisin aikaviive oli 2min 30s – käytännössä koiran muisti on paljon pidempi kuin tämä, ja se saattaa muistaa useita kuukausia, jopa vuosia tiettyjä asioita ja paikkoja – näin pitkiä viiveitä on vain hankala testata testiolosuhteissa, ja siksi vaikeus tehtävässä luotiin kolmella samankaltaisella muistipaikalla. Tehtävä on vaikea, koska samanlaisia astioita on kolme ja ne ovat lähellä toisiaan. Koiran odotuksen kärsivällisyys tai kärsimättömyys saattaa myös vaikuttaa muistamiseen, ja monesti koiran kärsimätön ja levoton odotus ei edistä muistamista. Testissä muistitulokseen vaikuttaa myös koiran vireys, tunnetila ja motivaatio muistettavaa asiaa kohtaan - se saattaa siis vaihdella samalla koiralla eri päivinä. Koiran näköyhteys peitettiin – tämä siksi, että mikäli koira pitää katsekontaktin astiaan kokoajan, tehtävä ei mittaakaan muistia, joka tarkoittaa asian palauttamista uudelleen mieleen. Testissä oikein muistaminen vaatii, että koira käsittelee spatiaalista tietoa (oikean purkin sijainti), painaa sen mieleensä, sekä noutaa tiedon tietyn aika viiveen jälkeen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya muisti oikein kolme aikaa neljästä mikä on erittäin hyvä suoritus. Testi vaatii myös yleensä kykyä keskittyä ja kykyä odottaa. Keskimäärin koirat muistavat tässä tehtävässä kaksi aikaa oikein.

Sosiaalinen oppiminen

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim. ”Do as I do” koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä koiran spontaania mallista matkimista testattiin laitteella, jossa testaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa puuhastella laitteen kanssa. Tutkimusten mukaan jo 8vk ikäiset pennut pystyvät matkimaan ihmistä. Monesti tässä tehtävässä koira keskittyy pyytämään apua, sen sijaan että se itse lähtisi painelemaan nappuloita. Toisinaan koira kiihtyy, ja haluaa vain hajottaa koneen.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Priya manipuloi namikonetta sosiaalisen oppimisen tehtävässä, mutta se saattoi painaa vahingossa, tai sitten koira katsoi mallia. Selkeää todistetta ei kuitenkaan sosiaalisesta oppimisesta nähty.

Fitbark

Koiran aktiivisuus mitattiin testissä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen

aktiivisuuden keskiarvon. Koiran aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan. Testattujen koirien välillä on paljon eroa siinä, miten aktiivisia ne ovat testissä. Aktiivisuus käyttäytymisominaisuutena on yleensä hyvin voimakkaasti periytyvä ominaisuus, mutta se voi vaihdella paljon tilannekohtaisesti. Esim. vilkaskin koira saattaa olla hyvin rauhallinen uudessa tilanteessa, mikäli se kokee tilanteen pelottavana tai mikäli se rauhoittuu keskittymään tehtäviin.

Koirasi käyttäytyminen osiossa

Koirasi Fitbark aktiivisuus testissä oli 22.0. Tietokannassa voit verrata koirasi aktiivisuutta muiden saman rotuisten ja kaikkien rotujen keskiarvoiseen aktiivisuuteen testin aikana.

Tietosuojailmoitus löytyy verkkosivuiltamme osoitteesta www.smartdog.fi/tietosuojailmoitus. Löydät koirasi tulokset myös smartDOG tietokannasta, jossa voit vertailla koirasi tuloksia rodun keskiarvoon, sekä kaikkien rotujen yhteenlaskettuun keskiarvoon jatkuvasti päivittyvässä tietokannassa osoitteessa www.smartdog.fi ja sieltä linkki Kirjaudu. Mikäli sinua kiinnostaa vertailla useiden eri rotujen keskiarvoja smartDOG tehtävissä tai nähdä TOP5 rodut listauksia eri osa-alueissa, voit ostaa 6kk lisenssin BreCo tietokantaan täältä: <https://www.smartdog.fi/breco/>